

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af afsnittet vedrørende politiets anvendelse af agenter i det forslag til lov om ændring af retsplejeloven og konkursloven, der blev fremsat i folketinget den 1. februar 1985 (L 164), jfr. folketingstidende 1984-85, sp. 5403 ff, samt tillæg A, sp. 2955 ff. Førstebehandlingen af lovforslaget er optrykt i Folketingstidende 1984-85, sp. 5985 ff. Under udvalgsarbejdet viste det sig, at man ikke kunne færdiggøre hele lovforslaget i folketingssamlingen 1984-85. I forbindelse med andenbehandlingen af forslaget, jfr. Folketingstidende 1984-85, sp. 10678 ff, blev forslaget derfor delt i 2 dele, L 164 A om telefonaflytning m.v., som blev vedtaget som lov nr. 227 af 6. juni 1985, og L 164 B vedrørende de øvrige dele af lovforslaget, der blev udskudt til den kommende folketingssamling.

De udskudte dele af det oprindelige lovforslag fremsættes nu i form af 2 forslag, dels et forslag, der vedrører civilprocessuelle spørgsmål, og dels det foreliggende lovforslag, der vedrører politiets anvendelse af agenter som led i efterforskningen af lovovertrædelser og visse andre straffeprocessuelle spørgsmål.

2. Lovforslaget indebærer, at der gennemføres en lovregulering i retsplejeloven af politiets anvendelse af agenter. De foreslåede regler bygger på strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1023/1984, der indeholder udførlige overvejelser om spørgsmålet.

De former for agentvirksomhed, som reguleres ved lovforslaget, er (i § 754 a) angivet som tilfælde, hvor politiet som led i efterforskningen af en lovovertrædelse foranlediger, at der tilbydes bistand til eller træffes foranstaltninger med henblik på at tilskynde nogen til at udføre eller fortsætte lovovertrædelsen. Sådan agentvirksomhed må efter lovforslaget kun finde sted, såfremt der foreligger en særlig bestyrket mistanke om, at lovovertrædelsen er ved at blive begået eller forsøgt, og andre efterforskningskridt ikke vil være egnede til at sikre bevis i sagen (754 a, nr. 1-2).

Samtidig stilles der (i 754 b) forslag om, at agentvirksomheden ikke må bevirke en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed, ligesom der stilles visse krav med hensyn til de personer, der må udføre agenthandling.

Kompetencen til at træffe bestemmelse om anvendelse af agent skal efter forslaget ligge hos politiet, og justitsministeriet vil i forbindelse med lovforslagets eventuelle vedtagelse fastsætte administrative bestemmelser om, at afgørelsen skal træffes på chefs- eller souschefsplan.

Der foreslås endvidere (i § 754 c) gennemført en retlig kontrol med agentaktioner, ligesom der foreslås udtrykkelige regler om underretning til en eventuel forsvarer om, at der har været udøvet agentvirksomhed (§ 754 d), og om afhøring af agenter i retten (§ 171, stk. 4).

3. Politiets efterforskning af den stigende og grove narkotikakriminalitet er forbundet med betydelige vanskeligheder, som er nærmere omtalt i betænkning nr. 1023/1984, side 125 ff. Den kriminelle aktivitet udføres i mange tilfælde af en organisation, som ikke sjældent har internationale forgreninger. Offeret (narkomanen) vil ofte selv optræde som led i en forhandlerkæde og vil sjældent være interesseret i at bistå politiet. Den internationale narkokriminalitet kan også være af en sådan karakter, at politiets vidner vil være bange for at træde frem og bistå i forbindelse med sagens opklaring og dens forfølgning i retten. Det har derfor for at bekæmpe narkokriminaliteten været nødvendigt for politiet at anvende en mere aktiv form for efterforskning, først og fremmest i form af agentvirksomhed.

Udvalget gennemgår side 129-136 de gældende regler om anvendelse af agenter og giver udtryk for, at det er ganske vanskeligt at uddrage sikre konklusioner om gældende ret. I den forbindelse indeholder betænkningen, side 136-138, en oversigt over de retningslinier, der hidtil er blevet fulgt af Københavns politi ved anvendelse af agenter i narkotikasager.